

Kijk over de ICT-grenzen heen

Onder veel volwassen kinderen is een strijd gaande. Het gaat over elektronische nieuwigheden. Wie heeft de meest geavanceerde i-pod, wie heeft het snelste internet, wie heeft al een tomtom in zijn zesde hands Opel Samira? En wie heeft de meest opgepimpte hyves met, niet onbelangrijk, de meeste vrienden? Er woedt een flinke strijd over wie de 'first adaptor' is. Er zit blijkbaar veel ICT-vaart in Nederland. Maar dan lees je in de artikelen van Van Ark dat de Verenigde Staten beter scoort dan Nederland of Europa met productiviteitsgroei door ICT.

Hoe kan dat is de vraag, met al die ICT-snelheid die we al hebben? Wij zijn toch breedbandkampioen, zegt de OESO? Meer dan 25 procent van onze huishoudens heeft een breedbandabonnement, daarmee zitten we de wereldwijde nummer een, Zuid-Korea, op de hielen. In de Verenigde Staten is dit nog geen 17 procent. Volgens 'de Digitale Economie 2005' was het aandeel van de ICT-sector in de R&D-uitgaven van het bedrijfsleven in Nederland 37 procent en in de Verenigde Staten 35 procent. Bijna vijf procent van onze bevolking verdient zijn brood met ICT-producten en -diensten. In de Verenigde Staten is dit nog geen vier procent. Ons telefonie-, pc- en internetgebruik is stukken hoger: 98 procent in Nederland versus 62 procent in de Verenigde Staten. Dus we zijn in Nederland wél intensieve gebruikers van ICT.

Toch is het gras aan de andere kant van de oceaan nog groener. In de Verenigde Staten is in de afgelopen jaren veel

meer productiviteitsgroei door ICT gerealiseerd. Daar is sprake van een veel sterkere groei dankzij een productief gebruik van ICT. ICT is vooral bij slim gebruik een belangrijke 'enabler' voor economische groei, omdat ICT onder andere informatieprocessen in een organisatie gladder laat verlopen en omdat ICT zorgt voor lagere zoek-, transport- en transactiekosten. Dat leidt weer tot productiviteitswinsten. De afgelopen periode was ICT verantwoordelijk voor gemiddeld 0,5 procent groei van de Nederlandse economie. Dat is zo rond het Europese gemiddelde. In de Verenigde Staten ligt dat cijfer echter op 0,8 procent groei.

Ons probleem is, als je Nederland of Europa vergelijkt met de Verenigde Staten, dat wij de ICT-potentie, die wij al hebben, onvoldoende gebruiken. Wij doen er te weinig mee. We hebben goud in handen, maar we benutten het niet effectief. Noch in de publieke sector, noch in veel bedrijven. Wij hebben snelle verbindingen, veel kennis, goede opleidingen, veel mobieltjes, maar gebruiken het alleen niet om organisaties en bedrijven beter te laten functioneren.

Als er nu geen reden was om ICT-mogelijkheden niet toe passen, dan was het nog tot daar aan toe. Maar boeven ontsnappen door informatiefouten, patiënten overlijden in ziekenhuizen omdat gegevens niet goed worden bewaard of uitgewisseld, burgers en bedrijven smoren in overheidsorganisaties omdat elektronische toegang niet mogelijk is, automobilisten stuiten op files omdat ze niet weten dat er voor hen een opstopping is, leerlingen moeten nog met vooroorlogse

Een trein van Rotterdam naar Milaan rijdt gemiddeld 29 kilometer per uur. Niet omdat de trein niet sneller kan, maar door alle werkprocessen en papieren!

communicatiemiddelen werken. Ellende dus, die te verkleinen is door ICT-oplossingen beter in organisaties in te passen. Dat geldt niet alleen voor de publieke sector. Ook in bedrijven kunnen werkprocessen aanzienlijk worden verbeterd en klanten beter worden bediend. Administratieve lasten kunnen worden vermindert en doorlooptijden sterk worden teruggebracht. Zeker op het snijvlak van bedrijfsleven en overheid. Een trein van Rotterdam naar Milaan rijdt gemiddeld 29 kilometer per uur. Niet omdat de trein niet sneller kan, maar door alle werkprocessen en papieren! ICT kan hier een oplossing bieden.

Het kan anders en beter. Door inderdaad te kijken naar landen die ICT effectiever inzetten. En dat is op het gebied van e-overheid in Canada en Denemarken of op het gebied van slim gebruik van nieuwe media in Japan of in het medische ICT-domein in de Verenigde Staten. En zo zijn er meer voorbeelden die inspirerend zijn. Die ervaringen moeten wij, ondernemers en overheid, benutten door slimme ICT-mogelijkheden toe te passen. Bijvoorbeeld door met ICT de doorvoer in de Rotterdamse haven te versnellen: op zee wordt al geregistreerd wat de lading is, wat gecontroleerd gaat worden door bijvoorbeeld de douane of de Voedsel- en Warenautoriteit, welke overslag gewenst is en hoe dat moet worden georganiseerd. Of het waarschuwen van burgers voor rampen op de vierkante meter met behulp van mobiele telefoon, met gsm en gps. Of de elektronische toegang van alle burgers met een digitale identiteit: digid. En zo zijn er inmiddels veel meer voorbeelden van slim gebruik van ICT. Het oplossen van maatschappelijke problemen, als onveiligheid op straat, files op de weg, wachtlijsten in ziekenhuizen en uitval in onderwijs, bespaart ook bedrijven veel geld.

Het ontbreekt overigens niet aan initiatieven op allerlei plaatsen in Nederland om tot slimmer gebruik van ICT over te gaan. Meer schaal-grootte voor deze initiatieven is nodig, zodat meer diensten voor meer gebruikers beschikbaar komen. Daarvoor hebben we nodig: kennisuitwisseling, vraagbundeling en opschaling. Voorlopig stukt het in ons land, omdat als iets is uitgevonden in Roodeschool, dat niet zomaar wordt overgenomen of gebruikt in Ermelo. Mooie medische ICT-oplossingen in Twente blijken niet vanzelfsprekend in Eindhoven of de bestrijding van files in de regio Den Haag is niet gelijk dé oplossing voor regio Zwolle. Eigen oplossingen zijn altijd beter, zo lijkt het. We zijn zo eigenwijs in dit land, dat we het eerst zelf moeten uitvinden alvorens het te accepteren. Dat moet worden doorbroken. We moeten over onze (ICT-)grenzen heen kijken.